

SECOND SEMESTER M.A.
SANSKRIT LANGUAGE AND LITERATURE
GERNERAL
SA010205 PHILOSOPHICAL LITERATURE IN
SANSKRIT
MCQ

अर्थसंग्रहः

- 1..... धर्मः ।
a) यागादिरेव b) सामादिरेव c) व्यापारादिरेव
- 2.वेदप्रतिपाद्यः प्रयोजनवदर्थो..... ।
a) त्यागः b) धर्मः c) रागः
- 3.प्रयोजनेऽतिव्याप्तिवारणायप्रतिपाद्य इति ।
a) अर्थः b) वेद c) धर्मः
- 4.अनर्थफलकत्वादनर्थभूते श्येनादावतिव्याप्तिवारणाय
.....इति ।
a) अर्थः b) वेद c) धर्मः
- 5.चोदनालक्षणोऽर्थो ।
a) धर्मः b) अर्थः c) वेद
- 6.भवितुः भवनानुकूलो भावयितुः व्यापारविशेषः..... ।
a) शब्दः b) भावना c) अर्थः
- 7.पुरुषप्रवृत्त्यनुकूलो भावयितुः व्यापारविशेषः..... ।
a) आर्थीभावना b) धर्मः c) शाब्दीभावना
- 8.योजन इच्छाजनितक्रियाविषयव्यापार.....
।

- a) शाब्दीभावना b) धर्मः c) आर्थीभावना
9. कर्मस्वरूपमात्रबोधको विधिः।
- a) विधिः b) उत्पत्तिविधिः c) विनियोगविधिः
10. द्वे रूपे द्रव्यं देवता च ।
- a) यागस्य b) त्यागस्य c) यागस्य
11. अङ्गप्रधानसंबन्धबोधको विधिः।
- a) प्रत्यक्षविधिः b) विनियोगविधिः c) उत्पत्तिविधिः
12. निरपेक्षो रवः।
- a) स्मृतिः b) श्रुतिः c) विधिः
13. शब्दसामर्थ्यं।
- a) कारणम् b) कार्यम् c) लिङ्गम्
14. समभिव्याहारो... ..।
- a) पदम् b) प्रबन्धम् c) वाक्यम् ।
15. समग्राङ्गोपदेशः सा।
- a) विकृतिः b) पुरुषः c) प्रकृतिः
16. उभयाकाङ्क्षा।
- a) प्रकरणम् b) करणम् c) कार्यम्
17. प्रकरणं।
- a) द्विविधम् b) त्रिविधम् c) चतुर्विधम्
18. एकाङ्गानुवादेन विधीयमानयोरङ्गयोरन्तराले विहितत्वं
.....।
- a) संदंशः b) अंशः c) निरर्थकम्
19. कर्माङ्गद्रव्याद्यद्वेशेन कर्म
सन्निपत्योपकारकम् ।
- a) प्रतीयमानम् b) विधीयमानं c) विधितम्

20. द्रव्याद्यनुद्दिश्य केवलं विधीयमानं कर्म।
a) समकारकम् b) आरादुपकारकम् c) उपकारकम्
21. प्रयोगप्राशुभावबोधको विधि:.....।
a) विनियोगविधि b) विधि c) प्रयोगविधि: ।
22. नाम विततिविशेषः, पौर्वापर्यरूपो वा
।
a) अक्रमो b) विक्रमो c) क्रमो
23. प्रयोजनवशेन क्रमनिर्णयः स।
a) पाठक्रमः b) अर्थक्रमः c) विक्रमः
24. पदार्थबोधकवाक्यानां यः क्रमः स
.....।
a) अर्थक्रमः b) विक्रमः c) पाठक्रमः
25. नामोपस्थितिः ।
a) स्थानं b) स्थापनीयं c) समकारकम्
26. त्रयः पशुयागाः - अग्नीषोमोयः,
सवनीयः, आनुबन्ध्यश्चेति ।
a) ज्योतिष्टोमे b) यागे c) त्यागे
27. सवनीयटेशे ह्यनुष्ठानेऽनोषोमीयानबन्ध्ययोः
..... भवति ।
a) स्वस्थानो b) स्वस्थानातिक्रमो c) क्रमो
28. प्रधानक्रमेण योऽङ्गानां क्रम आधीयते, स।
a) अमुख्यक्रमः b) क्रमः c) मुख्यक्रमः
29. कर्मजन्यफलस्वाम्यबोधको विधि:.....।
a) प्रकारविधिः b) अधिकारविधिः c) आचारविधिः

30. प्रयोगसमवेतार्थस्मारका।
a) यन्त्राः b) मन्त्राः c) तन्त्राः
31. नानासाधनसाध्यक्रियायामेकसाधनप्राप्तावप्राप्तस्यापरसाधनस्य प्रापको विधिः।
a) नियमविधिः b) अधिकारविधिः c) आचारविधिः
32. उभयोश्च युगपत्प्राप्तावितरव्यावृत्तिपरो विधिः
.....।
a) परिसंख्याविधिः b) नियमविधिः c) अधिकारविधिः
33.च - 1 श्रुतहानिः, 2 अश्रुतकल्पना, 3 प्राप्ताबाधश्चेति ।
a) दोषत्रयं b) विधित्रयं c) शब्दत्रयं
34.च विधेयार्थपरिच्छेदकतयार्थवत्त्वम् ।
a) नामधेयानां b) शब्दानां c) विधीनां
35. मत्वर्थलक्षणाभयात्।
a) नामधेयत्वं b) निषेधं c) वाक्यम्
36. पुरुषस्य निवर्तकं वाक्यं।
a) निषेधः b) विधिः c) शब्दः
37. प्राशस्त्यनिन्दान्यतरपरं वाक्यम्.....।
a) अपवादः b) अर्थवादः c) विधिः
38. साध्याकाङ्क्षायां स्वर्गादिफलं अन्वेति ।
a) साध्यत्वेन b) साधनत्वेन c) फलत्वेन
39. साधनाकाङ्क्षायां यागादिःअन्वेति ।
a) कार्यत्वेन b) करणत्वेन c) साध्यत्वेन

40. च विधि- मन्त्र- नामधेय-निषेध-
अर्थवादभेदात् पञ्चविधः ।
a) वेदः b) स्मृतिः c) शब्दः
41. लिङ्गं बलवत् ।
a) वाक्यादिभ्यो b) पदादिभ्यो c) प्रबन्धादिभ्यो

दर्शनमाला

42. अग्रे इदं भुवनम्एव आसीत् ।
a) असत् b) सत् c) माया
43. कः सर्वं सङ्कल्पमात्रेण स्वप्नवत् ससर्ज
a) परमेश्वरः b) ईश्वरः c) विष्णुः
44. कः स्वस्य मायया मायावी इव अखिलं जगत् असृजत्
a) प्रभुः b) मित्रः c) ईश्वरः
45. शक्तिःविधा।
a) द्वि b) त्रि c) चतुर्
46. चित्रकारवत् कः पिरापयामासा
a) प्रभुः b) भगवान् c) ईश्वरः
47. चैतन्यात् आगतं किम्
a) सत् b) जगत् c) असत्
48. सत् एव।
a) ब्रह्म b) भगवान् c) ईश्वरः
49.एव आभाति।
a) सत् b) चित् c) आनन्दम्

50.विना अन्यत् न विद्यते ।
a) ईश्वरेण b) आनन्देन c) चित्तेन
51. सर्वंहि।
a) ब्रह्म b) माया c) सच्चिदानन्दम्
52. इदं सर्वम्।
a) मनोमयम् b) अन्नमयम् c) मायामयम्
53.जाग्रति स्वप्नलोकवत् दृश्यते ।
a) वैयाकरणैः b) पण्डितैः c) बुधैः
54.जगत् मरीचिकावत् आत्मनि भासते ।
a) प्राज्ञस्य b) तुरीयस्य c) ज्ञातस्य
55.क्षीरवत् रूपान्तरं न याति ।
a) आत्मा b) सत् c) चित्
56.एव जगतां आदिकारणम् ।
a) सत् b) माया c) चित्
57. एकंद्वितीयं न ।
a) असत्यं b) चित् c) सत्यं
58. या न विद्यते सा।
a) सत् b) माया c) चित्
59.इति अंशः सामान्यम् ।
a) सत् b) अहम् c) चित्
60.आत्मानं स्वयं न पश्यति ।
a) आत्मा b) सत् c) चित्
61.एव बहुरूपधृक् मायया कर्म करोति ।
a) माया b) आत्मा c) सत्
62.सर्वदा असंगः एव ।

- a) सत् b) आत्मा c) चित्
63.एकं निरुपाधिकं हि ।
a) ज्ञानं b) अज्ञानं c) माया
64. यत्सान्निध्यात् एव सर्वं स्वयमेव भासते तत्।
a) प्रत्यक्षम् b) उपमानम् c) शब्दम्
65. यया मीयते सा संवित्।
a) उपमितिः b) अनुमितिः c) शब्दः
66. ओं तत्।
a) सत् b) चित् c) माया

67. आत्मानुसन्धानं।
a) रागः b) शीलः c) भक्तिः
68.धायन्ति ।
a) आत्मा एव b) आनन्दमेव c) चित्तेव
69. आत्मा एव।
a) ब्रह्म b) सत् c) चित्
70. अहंअस्मि ।
a) ब्रह्म b) सत् c) चित्
71.आत्मा अस्मि ।
a) अहम् b) सत् c) चित्
72. अहम्अस्मि ।
a) सत् b) चित् c) आनन्दः
73.चित्तवृत्तिनिरोधः ।
a) विरक्तिः b) सत् c) योगः
74.ज्ञानं कर्मम् इति द्विधा ।

- a) योगः b) सत् c) चित्
75.स्वप्रकाशकः।
a) अहं b) सत् c) आत्मा

Answers

1.	a
2.	b
3.	b
4.	c
5.	a
6.	b
7.	c
8.	c
9.	b
10.	a
11.	b
12.	b
13.	c
14.	c
15.	c
16.	a
17.	a
18.	a
19.	b
20.	b

21.	c
22.	c
23.	b
24.	c
25.	a
26.	a
27.	b
28.	c
29.	b
30.	b
31.	a
32.	a
33.	a
34.	a
35.	a
36.	a
37.	b
38.	a
39.	b
40.	a
41.	a
42.	a
43.	a
44.	a
45.	a
46.	b
47.	b
48.	a
49.	b
50.	b
51.	c

52.	a
53.	c
54.	a
55.	a
56.	b
57.	c
58.	b
59.	b
60.	a
61.	b
62.	b
63.	a
64.	a
65.	a
66.	a
67.	c
68.	b
69.	a
70.	a
71.	a
72.	c
73.	c
74.	a
75.	c